

Πρόλογος

Αν κάποιος ξεκινήσει με βεβαιότητες, καταλήγει σε αμφιβολία, αλλά αν αρκестεί να ξεκινήσει με αμφιβολίες, θα καταλήξει σε βεβαιότητα.

Αυτή είναι η σκέψη που με ώθησε να προβώ στη δημιουργία του βοηθητικού αυτού βιβλίου. Ως εκ τούτου, το έργο αυτό απευθύνεται σε αναγνώστες που γνωρίζουν κάποιες θεμελιώδεις έννοιες της οικονομικής επιστήμης ή τουλάχιστον επιθυμούν να τις γνωρίσουν.

Έτσι, βάσει της μακροχρόνιας εκπαιδευτικής εμπειρίας και μελετώντας πληθώρα οικονομικών ξενόγλωσσων βιβλίων, σκέφτηκα ότι η επιμέλεια των σπουδαιότερων ορισμών της Δημοσιονομικής Οικονομικής και του Δημοσιονομικού Δικαίου και η συλλογή αυτών σε ένα βιβλίο θα βοηθούσε αρκετά στη μείωση του κόστους ευκαιρίας της χρονικής έρευνας των ενδιαφερόμενων, τροφοδοτώντας την προσπάθειά τους με τη δύναμη της σωστής επιλογής για να μπορούν να υιοθετήσουν ή να απορρίψουν θέματα ή άλλες ακατάλληλες πηγές.

Για λόγους ευκολίας οι θεωρίες και οι ορισμοί δίδονται με τη μορφή ερωτήσεων και κατάλληλων απαντήσεων που σκοπεύουν στην καλύτερη κατανόηση από τους ενδιαφερόμενους. Επίσης, πολλά στοιχεία της μελέτης θίγονται με την βοήθεια των μαθηματικών και των διαγραμμάτων αφού, όπως είναι άλλωστε γνωστό, η μαθηματική και η οικονομική επιστήμη συνεργάζονται για την αριστοποίηση των αποτελεσμάτων, ειδικά στο θέμα των επενδύσεων είτε στον ιδιωτικό είτε στο δημόσιο τομέα. Αν, για παράδειγμα, οι φόροι αποτελούν την επένδυση που αποφέρει στο κράτος τα περισσότερα έσοδα, τότε πρέπει αυτή να αξιολογηθεί με σαφήνεια, προσδιορίζοντας τους κατάλληλους φορολογικούς συντελεστές για να μην αδικηθούν τα άτομα ενός οικονομικού συνόλου.

Για όλα αυτά γίνεται λόγους στο παρόν βιβλίο.

Θεσσαλονίκη, Αύγουστος 2006

Περιεχόμενα

1^ο Κεφάλαιο: **Οι Φόροι**

1. Οι φόροι.....	10
2. Φορολογική βάση	10
3. Φορολογικοί συντελεστές, μέσος και οριακός	11
4. Ταξινομήσεις των φόρων.....	12
5. Ουδέτεροι και μη ουδέτεροι φόροι.....	12
6. Φορολογική συνάρτηση	13
7. Ταξινόμηση των φόρων ανάλογα με τον φορολογικό συντελεστή	14
8. Παραδείγματα φορολογίας	15
9. Ορισμοί χαρακτηρισμού φόρων	16
10. Γραμμικός φόρος.....	18
11. Βαθμοί προοδευτικότητας.....	20
12. Ο αντίστροφα προοδευτικός φόρος και τα έσοδά του	22
13. Πέντε (5) τεχνικές ορισμού προοδευτικότητας	23
14. Αριθμητικό παράδειγμα οικογενειακής φορολογικής επιβάρυνσης.....	24
15. Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα φοροδοτικής ικανότητας	25
16. Η έννοια του φορολογικού βάρους	26
17. Η θεωρία ανταλλάγματος	26
18. Η θεωρία φοροδοτικής ικανότητας	27
19. Οι αντιδράσεις φορολογουμένων	30
20. Η ονομαστική δημοσιονομική απορρόφηση	31
21. Η αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή	32
22. Αριθμητικό παράδειγμα φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.....	32
23. Η σχέση της ονομαστικής δημοσιονομικής απορρόφησης με το φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων.....	33
24. Ο προσδιορισμός του ακαθάριστου εισοδήματος.....	35
25. Τα προβλήματα του προσδιορισμού του καθαρού εισοδήματος.....	36

26. Το ελάχιστο ποσό εισοδήματος στις εμπορικές επιχειρήσεις και τα ελεύθερα επαγγέλματα.....	37
27. Το φορολογητέο εισόδημα.....	39
28. Ο προσδιορισμός του ακαθάριστου, καθαρού και φορολογητέου εισοδήματος νομικών προσώπων.....	41
29. Ο προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος των φυσικών προσώπων.....	41
30. Ο ορισμός του νομικού προσώπου.....	42
31. Συστήματα φορολόγησης νομικών προσώπων.....	43
32. Κυβερνητικά φορολογικά κίνητρα για τις επιχειρήσεις.....	44
33. Ελληνικός φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων.....	45
34. Φόροι κατοχής και μεταβίβασης περιουσίας.....	46
35. Τα υπέρ και τα κατά των φόρων περιουσίας.....	47
36. Φόροι κατοχής περιουσίας, κληρονομιών, γονικών παροχών, δωρεών και μεταβιβάσεις περιουσίας.....	48
37. Οι βασικές κατηγορίες των φόρων δαπάνης.....	49
38. Οι μορφές των γενικών φόρων δαπάνης.....	50
39. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας και ο υπολογισμός του.....	52
40. Η μέθοδος της παρούσας αξίας.....	55
41. Τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του Φ.Π.Α.....	57
42. Η μετακύλιση των έμμεσων φόρων.....	58

2^ο Κεφάλαιο: Προϋπολογισμός

1. Ο ορισμός του δημόσιου προϋπολογισμού.....	73
2. Γενικός και τακτικός προϋπολογισμός.....	74
3. Το ισοζύγιο του δημόσιου προϋπολογισμού.....	76
4. Οι βασικές φάσεις του προϋπολογισμού.....	76
5. Οι αρχές κατάρτισης του προϋπολογισμού.....	79
6. Ο ορισμός της εισοδηματικής ελαστικότητας.....	80
7. Η αντιμετώπιση ανεπάρκειας των πιστώσεων στη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού.....	81
8. Οι πηγές χρηματοδότησης του ελλείμματος του προϋπολογισμού.....	81
9. Οι βασικές κατηγορίες ελέγχου αποφυγής σπατάλης του δημοσίου.....	82

10. Η δημοσιονομική και φορολογική πολιτική και το θεώρημα του ισοσκελισμένου προϋπολογισμού.....	83
---	----

3^ο Κεφάλαιο: Δημόσιες Δαπάνες

1. Ο ορισμός των δημοσίων δαπανών.....	95
2. Οι διακρίσεις των δημοσίων δαπανών.....	96
3. Τα κριτήρια ταξινόμησης δημοσίων δαπανών και τα προβλήματα που δημιουργούνται.....	97
4. Το κριτήριο της μέγιστης καθαρής κοινωνικής ωφέλειας.....	98
5. Η κατανομή του ύψους του προϋπολογισμού ανάμεσα στις δημόσιες διαιρετές και αδιαίρετες δημόσιες δαπάνες.....	101
6. Η τεχνική μέτρησης του κοινωνικού κόστους και κοινωνικής ωφέλειας.....	103

4^ο Κεφάλαιο: Δημόσια Έργα

1. Οι συμβάσεις προμηθειών των δημοσίων έργων	105
---	-----

<i>Ασκήσεις Πολλαπλών Επιλογών</i>	<i>109</i>
--	------------

<i>Απαντήσεις των Ασκήσεων Πολλαπλών Επιλογών</i>	<i>139</i>
---	------------

Βιβλιογραφία.....	141
-------------------	-----